

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

Jätkusuutlik Võru maakond- jätkusuutlik Eesti ehk mahetoit Võru maakonna haridusasutustes

- tervislikum toit
- kohalik ettevõtlus
- puhas loodus

KÜSIMUSED: Milliseid muutuseid me tulevikuks soovime?

Millised EESMÄRGID seada?

- ❖ Kuidas toetada tervena elamist?
- ❖ Mis peaks muutuma toidus ja toitumises?
- ❖ Mida teha, et kohalik tooraine jõuaks meie toidulauale?
- ❖ Kuidas targalt maad kasutada, et meie elukvaliteet ei halveneks? Kuidas elada loodusega tasakaalus?

VÄLJAKUTSED:

- ❖ Omavalitsused saavad suunata mahetoidu tarbimist
- ❖ Alustame laste ja haridusasutustest- tekitab kohaliku toidu/tooraine järele nõudluse ja turu, mis innustab ettevõtjaid tervislikke toiduaineid tootma
- ❖ Prügimajandus- vähendada jäätmeid, sorteerimine, kompostimine, taaskasutus, jne
- ❖ Jõuda väärtuslike mahetoodete ekspordini

Kuidas sai alguse mahemõte ja –tegu?

- **2018**
- Aprill- Setomaa arengukava loomine- visioon mahe Setomaa
- Oktoober- **Vunki Mano Vastseliinas: sündis idee “Mahe koolitoit Võru Maakonnas”**
 - puhas elukeskkond,
 - rohkem tervelt elatud aastaid,
 - vähem ülekaalulisi lapsi,
 - rohkem toidutooraine mahetootjaid
 - kõrgemalt vääringdatud kohalikud tooted,
 - suurenev hulk teadlikke elanikke

Tekkis usaldus, et oleme õigel teel!

Eeldus: pühendunud meeskond

- Piiriveere Liider, Võrumaa Partnerluskogu ja Võru Arenduskeskuse projektid toetasid nii mõtete, kui tegevustega
- Võru Maakonna koordinaator Kaja Kesküla
- Koolide mentorid ja tugiisikute võrgustik
- Head partnerid ja mõttekaaslased:
Mahepõllumajanduse koostöökogu, Maaülikooli Mahekeskus, Võru Talupidajate Liit ja Uma Mekk meeskond, hulgiladu AMF, maheettevõtjad, koolide kokad ja õpetajad, jne

Mahekokkuleppe sõlmimine 18. sept. 2020

- Võru Maakonna arenduskeskus
- Võru linn
- Võru vald
- Antsla vald
- Rõuge vald
- Setomaa vald
- Setomaa Liit MTÜ
- www.youtube.com/watch?v=IUqNYsIHmO0&t=3s

Tulemused

- Läbi on viidud lasteasutuste toitlustusalased uuringud; mahetootjate uuring
- Töötati välja 30 mahetoidu näidisretsepti,
- Läbi viidud kokkamise perepäevad, täiendkoolitused, infopäevad lastele ja vanematele;
- Laste kokkamise võistlused;
- Mahekasvuhoone rajamine õuesõppe läbiviimiseks ja mahetoidu kasvatamiseks kooli kodunduse tundideks
- Metsavenna talu alustas mahepiima tootmist
- Kasvamas on köögivilja kasvatajate arv
- **Võru Maakonnas omab mahemärki (20-50%)
19 haridusasutust**

Kasvuhoone Meremäe koolis

REDMI NOTE 8 PRO
AI QUAD CAMERA

Tööõpetus, käsitöö ja kodunduse tunnid:

- külvatakse,
- pikeeritakse,
- istutatakse,
- jne

Kuidas väärtustada head toitu laste jaoks?

Laste väärtuskasvatuses- toit on
oluline

- Teadusuuringutest on selgunud, et muutustega harjumiseks on vaja lapsed kööki tuua

Kokkamisvõistlus